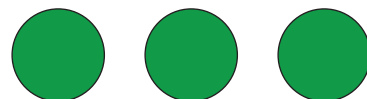

Skriveprøven 2017

Vurderingshåndbok

Innhold

Introduksjon	4
Vurdering med Skriveprøvens verktøy	4
Vurderingsområder	4
Mestringsprofil og vurderingsarbeid.....	5
Steg i vurderingsarbeidet	5
Steg i felles vurderingsarbeid	6
Mestringsnivåbeskrivelser	7
Vurderte og kommenterte elevtekster	12
Oppgave 1 (Hjemstedet): Eksempeltekst 1	13
Oppgave 1 (Hjemstedet): Eksempeltekst 2	14
Oppgave 2 (Drømmehuset): Eksempeltekst 1.....	15
Oppgave 2 (Drømmehuset): Eksempeltekst 2.....	16
Oppgave 3 (Kroppsøving): Eksempeltekst 1	17
Oppgave 3 (Kroppsøving): Eksempeltekst 2.....	18
Oppgave 4 (Superkrefter): Eksempeltekst 1	19
Oppgave 4 (Superkrefter): Eksempeltekst 2	20
Oppgave 5 (Sykkelhjelmer): Eksempeltekst 1	21
Oppgave 5 (Sykkelhjelmer): Eksempeltekst 2	22
Oppgave 6 (Hjelp andre): Eksempeltekst 1	23
Oppgave 6 (Hjelp andre): Eksempeltekst 2	24
Oppgave 7 (Dyrepoliti): Eksempeltekst 1	25
Oppgave 7 (Dyrepoliti): Eksempeltekst 2	26

I denne vurderingshåndboken gis en instruksjon for hvordan elevtekster kan vurderes med Skriveprøvens vurderingsverktøy. I håndboken finnes mestringsnivåbeskrivelser og vurderte elevteksteksempler. På Skrivesenterets nettsted finnes en samling ressurser som kan brukes i den videre undervisningen.

Skriver-leser-interaksjon				
NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	NIVÅ 4	NIVÅ 5
• Teksten etablerer en uklar relasjon mellom skriver og leser. For å kunne forstå teksten kreves tilgang til oppgaveformuleringen.	• I den sakpregede teksten gjøres et forsøk på å etablere en relevant relasjon mellom skriver og leser (f. oppgaveformuleringen), men det kan være noe uklart hvorfor skriveren henvender seg til denne leseren. • Den sakpregede teksten kan i enkelte tilfeller gjøre forsøk på å ivareta leserens behov for kjennskap til deltakere, begrep og omstendigheter (f.eks. gjennom forklaringer, som imidlertid ikke er tilpasset leseren i oppgaveformuleringen). • Fiksjonsteksten iscenesetter en lite sammenhengende og lite troverdig fiksjonsverden.	• Den sakpregede teksten etablerer en relevant relasjon mellom skriver og leser (f. oppgaveformuleringen), men forholder seg ikke konsekvent til denne leserens perspektiv. • Den sakpregede teksten ivaretar i noen grad leserens behov for kjennskap til deltakere, begrep og omstendigheter (f.eks. gjennom forklaringer, som i noen tilfeller er tilpasset leseren i oppgaveformuleringen). • Den sakpregede teksten kan i noen få tilfeller inkludere skilting, men denne er ikke alltid nødvendig eller funksjonell. • Fiksjonsteksten iscenesetter en fiksjonsverden med deltakere, omstendigheter og atmosfære, men som ikke er gjennomgående troverdig og som kan inneholde en del logiske brister.	• Den sakpregede teksten etablerer en stort sett relevant relasjon mellom skriver og leser (f. oppgaveformuleringen), men forholder seg ikke alltid til denne leserens perspektiv. • Den sakpregede teksten ivaretar stort sett leserens behov for kjennskap til deltakere, begrep og omstendigheter (f.eks. gjennom forklaringer, som ofte er tilpasset leseren i oppgaveformuleringen). • Den sakpregede teksten kan inkludere skilting og denne er for det meste funksjonell og bidrar til å holde leseren fokusert. • Fiksjonsteksten iscenesetter en stort sett troverdig fiksjonsverden med deltakere, omstendigheter og atmosfære.	• Den sakpregede teksten etablerer en relevant relasjon mellom skriver og leser (f. oppgaveformuleringen) og forholder seg konsekvent til denne leserens perspektiv. • Den sakpregede teksten ivaretar gjennomgående leserens behov for kjennskap til deltakere, begrep og omstendigheter (f.eks. gjennom forklaringer som er tilpasset leseren i oppgaveformuleringen). • Den sakpregede teksten kan inkludere skilting, som er brukt på en balansert og systematisk måte. • Fiksjonsteksten iscenesetter en gjennomgående troverdig fiksjonsverden med deltakere, omstendigheter og atmosfære.

Mestringsnivåbeskrivelser

Mestringsnivåbeskrivelsene skal brukes sammen med de kommenterte elevtekstene.

Kommentarer som utfyller mestringsnivåbeskrivelsene

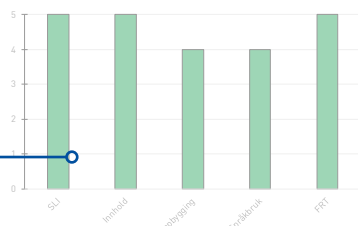
Elevteksteksempel

Brumunddal

Brumunddal er et fint sted å bo. Det er en liten by, ca. 15 minutter nord for Hamar og ca. 5-8 minutter nord for Fumes. Brumunddal er en by med 4 matbutikker (Coop Extra, Rema1000, KILWI og Eurospar) og to kjøpesenter; det ene heter Malla, det ligger ganske sentralt, og det andre heter Parkgården og ligger litt utenfor sentrum. I sentrum er det en lekeparksom er ganske fin for barn/ ungdom som liker å leke med venner eller bare henge der for å ha noe å gjøre.¹⁾ Ved lekeparksen ligger Rådhuset og på andre siden av parkeringsplassen til Rådhuset ligger MIX og Brumunddal Sushi. I Brumunddal er det mulighet for fysisk aktivitet; som f.eks. fotball-håndball-innebandy-fridrett. Det er 3 barneskoler (Mørkved, Fagerlund og Hempa) og det er 2 Ungdomsskoler (Fumes Ungdomsskole og Brumunddal Ungdomsskole). Det er en Park som heter Husehymparken som alle i Brumunddal samles i på 17.mai. Det er ikke så mye natur, men det er fint der allikevel. Det ligger i nærheten av Mjøsa som er en stor innsjø som ligger mellom Brumunddal og Gjøvik. Gjøvik ligger 30 minutter unna Brumunddal. Det er ganske fine²⁾ omgivelser og greit med trafikk³⁾ men ikke slik at det er mye kø. IKEA ligger i Nydalen (drøyt 5-10 minutter unna Brumunddal)⁴⁾. I Brumunddal er det en togstasjon. Politiet og Tannlegen ligger i samme bygg som Parkgården.

Det er ganske fint her og jeg anbefaler å flytte hit!!

Oppgave 1 (Hjemstedet): Eksempeltekst 1		
Skriver-leser-interaksjon • Teksten ivaretar gjennomgående leserens behov for informasjon, for eksempel gjennom utdypende og forklarende parenteser (SL1)	Innhold • Relevant innhold som er i fokus i hele teksten • Gjennomgående gode og relevante eksempler og utdypinger	Tekstoppbygging • Tekstens første setning fungerer som en innledning. • Tydelig avslutning • Avsnittene har indre sammenheng, men er ikke grafisk markerte
Språkbruk • Teksten har flere komplekse setninger (f.eks. S1) • Stort sett presisjon i formuleringer og begreper. Noen unntak er S2-S3	Formverk, rettskriving, tegnsætning • Så godt som alle ord er skrevet riktig • Viser stort sett funksjonell bruk av bindestrek, skråstrek, parentes og semikolon	

Tekstens resultat på utvalgsprøven i skrijving. Les elevteksten som et eksempel på de aktuelle mestringsnivåene. Se også kommentarene som gir informasjon ut over det som står i mestringsnivåbeskrivelsene.

Vurdering med Skriveprøvens verktøy

Mestringsnivåbeskrivelser er beskrivelser for hva som kjennetegner tekster på ulike nivå. I Skriveprøven finnes beskrivelser for fem nivå. Når du vurderer en tekst, skal du finne mestringsnivåbeskrivelsen som best karakteriserer egenskapene til teksten. Som en støtte i bruken av mestringsnivåbeskrivelsene inneholder vurderingshåndboken kommenterte elevtekster som representerer de ulike nivåene.

I andre prøvesammenhenger vurderes tekster helhetlig, det vil si at tekster får én samlet vurdering. Denne måten passer når en ikke skal bruke vurderingen i den videre undervisningen, for eksempel når en slutt karakter skal settes. En helhetlig vurdering er derimot ikke egnet når en lærer ønsker å få et nyansert bilde av skrivekompetansen til den enkelte elev eller klassen som helhet. Et slikt nyansert bilde er avgjørende dersom en skal kunne tilrettelegge den videre skriveundervisningen.

Vurderingsområder

For å ivareta behovet for nyansert kunnskap om elevers skrijving, skal tekster i Skriveprøven vurderes på fem vurderingsområder:

- **Skriver-leser-interaksjon:** Hvordan man henvender seg til en tenkt leser og tar hensyn til denne leserens behov for informasjon.
- **Innhold:** Om innholdet er relevant for oppgaven, og i hvilken grad innholdet er utdypet og vektet på en formålstjenlig måte.
- **Tekstoppbygging:** I hvilken grad teksten er bygd opp på en logisk måte med tanke på kommunikasjonssituasjonen.
- **Språkbruk:** Setningsvariasjon, språklig presisjon, språklige virkemidler.
- **Formverk, rettskriving, tegnsetting:** Her skal du vurdere formalia, det vil si formverk, rettskriving og tegnsetting.

Hvert vurderingsområde har fokus på ett aspekt ved skrijving, slik at kvaliteter kan ses uavhengig av andre aspekter. En elev kan for eksempel ha god struktur i teksten sin selv om innholdet ikke er relevant for skriveoppgaven.

Ulike typer vurdering

I vurderingsforskningen snakker man om to typer vurdering, analytisk og holistisk. *Analytisk vurdering* innebærer at en tekst vurderes på flere aspekter og at vurderingen genererer flere resultater. Eksempel: en tekst som vurderes på seks områder får seks resultater, ett resultat for hvert område. *Holistisk vurdering* innebærer at en gjør en samlet vurdering. Teksten får ett resultat. Skriveprøven bygger på analytisk vurdering.

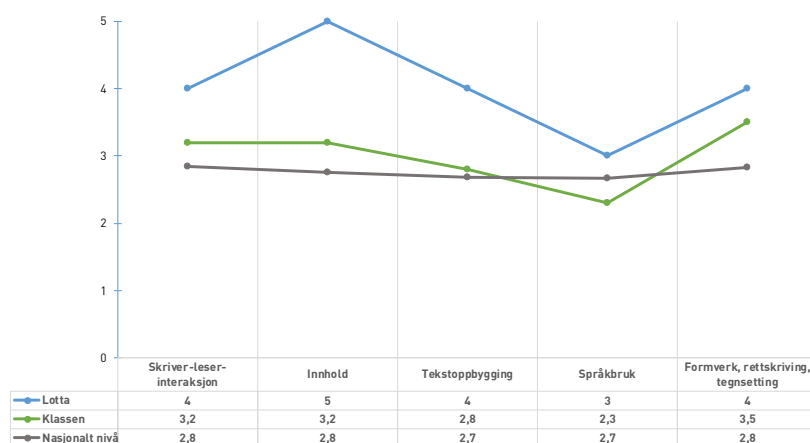
Vurderersansvar

Det er et kjent fenomen at vurderere av elevtekster ikke alltid er enige. En ukomplisert måte å undersøke enighet på, er å notere alle tilfeller der man er enige og dividere med det totale antallet vurderinger. Eksempel: Josephine og Vette har vurdert 30 tekster hver for seg. De er enige om resultatet for 22 av dem. Dette gir 22/30, dvs. 73 % enighet. En rettesnor er at man bør være enige om minst 70 % av alle vurderinger.

Mestringsprofil og vurderingsarbeid

Når en har vurdert tekster på flere vurderingsområder, kan en bruke det medfølgende Excel-skjemaet for å lagre resultatene og for å få en grafisk framstilling. Med hjelp av skjemaet får hver elev en mestringsprofil som viser styrker og utviklingsområder. En slik mestringsprofil kan også lages for hele elevgruppa (se bilde under).

Det kan være flere mål med å vurdere tekster med Skriveprøvens verktøy. Foruten å få informasjon om elevers skriving, er vurderingen også egnet til å undersøke og styrke kollegiets tolkningsfelleskap. Gjennom felles vurderingsarbeid med utgangspunkt i mestringsnivåbeskrivelsene kan man få et felles språk for å diskutere seg fram til enighet om hva som skal vektlegges i vurdering.

Diagrammet viser resultatet for eleven Lotta (blå linje) og klassen til Lotta (grønn linje). Den grå linjen viser det nasjonale nivået. For eksempel er det mulig å se at Lotta får betydelig høyere resultat på innhold enn klassens gjennomsnitt. Samlet sett gjør klassen det bedre enn landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet er basert på utprøvingen av Skriveprøven, som er gjennomført på et nasjonalt representativt utvalg elever. På språkbruk ligger klassen derimot under landsgjennomsnittet. Selv om Lotta gjør det bedre enn både klassen og landsgjennomsnittet, er det kanskje på språkbruk teksten til Lotta har størst utviklingspotensial.

Nedenfor presenteres ulike steg for hvordan man kan vurdere elevtekster individuelt og i kollegiet.

Steg i vurderingsarbeidet

Steg 1

Les elevteksten. Det er en fordel om teksten er anonymisert slik at kjennskap til eleven ikke virker inn på vurderingen. Det kan også være en fordel å lese teksten høyt uten å ta hensyn til eventuelle feil.

Steg 2

Vurder teksten opp mot ett vurderingsområde av gangen. Mestringsnivåbeskrivelsene er laget for å passe til de forskjellige oppgavene i Skriveprøven, og alle punkter vil ikke nødvendigvis beskrive alle tekster presist. Derfor må vurderingen baseres på den mestringsnivåbeskrivelsen som passer best til teksten.

Steg 3

De kommenterte elevtekstene skal brukes sammen med mestringsnivåbeskrivelsene. Tekstene illustrerer de ulike nivåene og kan brukes til sammenligning.

Vil du lese mer om skriveundervisning og underveisvurdering?

Besøk skrivesenteret.no

Steg 4

Noter resultatene og plott dem gjerne inn i Excel-skjemaet. Resultatene skal brukes i det videre skriveopplæringsarbeidet. Velg ett eller flere vurderingsområder som du vil fokusere på i undervisningen. Du kan velge områder der elevene har stort utviklingspotensial, eller spille på deres styrker og videreutvikle disse.

Steg i felles vurderingsarbeid

Steg 1

Velg 5–10 tekster som flere i kollegiet vurderer uavhengig av hverandre.

Steg 2

Ta med tekster og vurderinger til et vurderingsmøte. Diskuter vurderinger i gruppe. Alle i gruppa bør gjøre rede for sine vurderinger og argumentere for dem. Det er svært vanlig at lærere har ulik oppfatning om tekstkvalitet.

Steg 3

Bruk termene fra mestringsnivåbeskrivelsene i arbeidet med å komme til enighet.

Skriver-leser-interaksjon

NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	NIVÅ 4	NIVÅ 5
• Teksten etablerer en uklar relasjon mellom skriver og leser. For å kunne forstå teksten kreves tilgang til oppgaveformuleringen.	• I den sakpregede teksten gjøres et forsøk på å etablere en relevant relasjon mellom skriver og leser (jf. oppgaveformuleringen), men det kan være noe uklart hvorfor skriveren henvender seg til denne leseren. • Den sakpregede teksten kan i enkelte tilfeller gjøre forsøk på å ivareta leserens behov for kjennskap til deltakere, begrep og omstendigheter (f.eks. gjennom forklaringer, som imidlertid ikke er tilpasset leseren i oppgaveformuleringen). • Fiksjonsteksten iscenesetter en lite sammenhengende og lite troverdig fiksjonsverden.	• Den sakpregede teksten antyder en relevant relasjon mellom skriver og leser (jf. oppgaveformuleringen), men forholder seg ikke konsekvent til denne leserens perspektiv. • Den sakpregede teksten ivaretar i noen grad leserens behov for kjennskap til deltakere, begrep og omstendigheter (f.eks. gjennom forklaringer, som i noen tilfeller er tilpasset leseren i oppgaveformuleringen). • Den sakpregede teksten kan i noen få tilfeller inkludere skilting, men denne er ikke alltid nødvendig eller funksjonell. • Fiksjonsteksten iscenesetter en fiksjonsverden med deltakere, omstendigheter og atmosfære, men som ikke er gjennomgående troverdig og som kan inneholde en del logiske brister.	• Den sakpregede teksten etablerer en stort sett relevant relasjon mellom skriver og leser (jf. oppgaveformuleringen), men forholder seg ikke alltid til denne leserens perspektiv. • Den sakpregede teksten ivaretar stort sett leserens behov for kjennskap til deltakere, begrep og omstendigheter (f.eks. gjennom forklaringer, som ofte er tilpasset leseren i oppgaveformuleringen). • Den sakpregede teksten kan inkludere skilting og denne er for det meste funksjonell og bidrar til å holde leseren fokusert. • Fiksjonsteksten iscenesetter en stort sett troverdig fiksjonsverden med deltakere, omstendigheter og atmosfære.	• Den sakpregede teksten etablerer en relevant relasjon mellom skriver og leser (jf. oppgaveformuleringen) og forholder seg konsekvent til denne leserens perspektiv. • Den sakpregede teksten ivaretar gjennomgående leserens behov for kjennskap til deltakere, begrep og omstendigheter (f.eks. gjennom forklaringer som er tilpasset leseren i oppgaveformuleringen). • Den sakpregede teksten kan inkludere skilting, som er brukt på en balansert og systematisk måte. • Fiksjonsteksten iscenesetter en gjennomgående troverdig fiksjonsverden med deltakere, omstendigheter og atmosfære.

Innhold

NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	NIVÅ 4	NIVÅ 5
• Teksten har et innhold som er delvis relevant eller som har deler som er relevante for oppgaven. • Emnet er i fokus i deler av teksten. • Den sakpregede teksten inneholder noen få og enkle eksempler, utdypinger og begrunnelser, men de kan være lite relevante. • Fiksjonsteksten er handlingsdreven eller består av løsrevne hendelser.	• Teksten har et innhold som for det meste er relevant for oppgaven. • Emnet er stort sett i fokus i hele teksten. • Den sakpregede teksten inneholder enkle eksempler, utdypinger og begrunnelser, og de fleste er relevante. • Fiksjonsteksten er primært handlingsdreven og kan vise tendenser til utvikling av motiv, tematikk, karakterer, miljøer eller hendelser.	• Teksten har et innhold som er relevant for oppgaven. ----> • Den sakpregede teksten inneholder noen relevante eksempler, utdypinger og/eller begrunnelser. ---->	----> • Emnet er i fokus i hele teksten. Innholdet er vektet på en formålstjenlig måte. • Den sakpregede teksten inneholder flere gode og relevante eksempler, utdypinger og/eller begrunnelser. • Fiksjonsteksten kan være delvis handlingsdreven, men inneholder også deler der motiv, tematikk, karakterer, miljøer eller hendelser er godt utviklet.	----> • Emnet er i fokus og kan utvikles i teksten. Innholdet er vektet på en formålstjenlig måte. • Den sakpregede teksten inneholder gjennomgående gode og relevante eksempler, utdypinger og/eller begrunnelser. • Fiksjonsteksten viser utvikling av motiv, tematikk, karakterer, miljøer eller hendelser, og disse aspektene ved teksten henger godt sammen.

---->
= samme som forrige nivå

Tekstoppbygging

NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	NIVÅ 4	NIVÅ 5
• På overordnet nivå har den sakpregede teksten en uklar struktur. • Fiksjonsteksten har en uklar struktur.	• Den sakpregede teksten kan vise forsøk på struktur (f.eks. gjennom innledning og/eller avslutning, punkter eller mellomoverskrifter). • Fiksjonsteksten kan vise forsøk på struktur.	• Den sakpregede teksten viser forsøk på bruk av struktureringsprinsipper som er tilpasset skrivesituasjonen (f.eks. oppbygging mot et hovedpoeng). • Fiksjonsteksten kan vise forsøk på bruk av struktureringsprinsipper for å utvikle plottet.	• Den sakpregede teksten viser bruk av struktureringsprinsipper som gjør at den stort sett har en hensiktsmessig oppbygning tilpasset skrivesituasjonen. Teksten kan ha en avslutning (f.eks. gjennom en oppsummering eller en avsluttende appell). • Fiksjonsteksten anvender struktureringsprinsipper for å utvikle plottet.	• Den sakpregede teksten viser bruk av struktureringsprinsipper som gjør at den har en hensiktsmessig oppbygning tilpasset skrivesituasjonen. Tekstens innledende del danner en relevant bakgrunn for teksten. Teksten har en hensiktsmessig avslutning (f.eks. gjennom en oppsummering eller en avsluttende appell). • Fiksjonsteksten anvender systematisk avanserte struktureringsprinsipper for å utvikle plottet.
• Avsnittene er korte og består ofte av enkeltstående utsagn.	• Avsnittene består av innholdselementer som er stilt opp assosiativt eller uten logisk rekkefølge. Avsnittene kan bestå av enkeltstående utsagn.	• Avsnittene består av innholdselementer som ofte er tematisk grupperte.	• Avsnittene har som regel indre logisk struktur (f.eks. med temasetninger) og er ofte tematisk gruppert. Dette gjør teksten lett å følge (f.eks. kan forklaringer ofte presenteres i en funksjonell rekkefølge). Avsnitt kan være korrekt grafisk markert.	• Avsnittene har indre logisk struktur (f.eks. med temasetninger). Avsnittene er tematisk ordnet på en måte som gjør at teksten blir lett å følge (f.eks. kan forklaringer ofte presenteres i en funksjonell rekkefølge – f.eks. det generelle før det spesifikke eller avslutningen kan peke tilbake på innledningen). Avsnitt er som oftest korrekt grafisk markert.
• Teksten kan vise bruk av flere typer enkle setningsforbindere, men disse er ikke alltid brukt på en funksjonell måte.	• Teksten viser bruk av flere typer enkle setningsforbindere. Bruken er lite variert.	• Teksten viser bruk av flere typer setningsforbindere. Ofte overforbrukes enkelte setningsforbindere. I noen tilfeller er setningsforbinderne overflødige.	• Teksten viser bruk av flere typer setningsforbindere, som for det meste er brukt på en funksjonell måte.	• Teksten viser funksjonell bruk av varierte og avanserte setningsforbindere. Disse er ikke brukt overflødig.

Språkbruk

NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	NIVÅ 4	NIVÅ 5
• Setningene begynner stort sett på samme måte. Teksten har enkel setningsstruktur uten underordning. • Teksten er preget av muntlig språk med assosiative innholdselementer, eller muntlige formuleringer.	• Setningene har noe variasjon i forfeltet, men teksten viser likevel lite variert setningsstruktur, for eksempel ved mange repeterende setningsledd. • Teksten kan være preget av muntlig språk med assosiative innholdselementer, innskudd og mange fyllord. • Det er lite variasjon i ordvalg. Begreper og formuleringer er ofte upresise.	• Setningene har noe variasjon i forfeltet. Teksten kan vise begynnende kompleks setningsstruktur. Enkelte setninger kan ha brister i syntaks når setningene blir komplekse. • Teksten kan vise noe variert ordvalg. Begreper og formuleringer kan være presise. • Teksten kan vise bruk av språklige virkemidler (f.eks. metaforer, sammenlikninger, kontraster, retoriske spørsmål gjentakelser og ironi).	• Setningene har noe variasjon i forfeltet. Deler av teksten kan vise kompleksitet og variasjon i setningsstruktur. • Teksten viser stort sett variert ordvalg. Det er stort sett presisjon i formuleringer og begreper. • Teksten kan vise funksjonell bruk av språklige virkemidler.	• Setningene har variasjon i forfeltet. Teksten har kompleks og variert setningsstruktur. • Teksten viser variert ordvalg og presisjon i formuleringer og begrep. • I tekster der det er relevant, viser teksten riktig bruk av avanserte begreper. ---->

---->
= samme som forrige nivå

Formverk, rettskriving og tegnsetting

NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	NIVÅ 4	NIVÅ 5
• Teksten viser i stor grad bruk av fonologisk strategi. Noen ikke-lydrette ord staves riktig. • Teksten inneholder noen punktum etter helsetninger. Teksten har for det meste stor bokstav i egennavn og i ny setning etter punktum. • Bruk av tempus kan være lite konsekvent.	• Teksten har riktig skrivemåte for noen lange lydrette ord og flere ikke-lydrette ord. Teksten kan ha noen dialektord. • Andre skilletegn prøves ut i tillegg til punktum: spørretegn, utropstegn. Teksten har ofte komma ved oppramsing. Teksten har for det meste stor bokstav i egennavn og i ny setning etter punktum. • Teksten viser for det meste funksjonell bruk av tempus i enkle setninger. • Teksten viser for det meste riktig samsvarsbøying.	• Teksten har stort sett riktig skrivemåte for de fleste ord. Teksten inneholder ofte og-/å-feil, som en konsekvens av at den er mer språklig avansert. • Teksten viser stort sett riktig bruk av store skilletegn. Teksten har komma ved oppramsing. Teksten kan ha komma mellom helsetninger som bindes sammen med setningsforbindere. Teksten har stor bokstav i egennavn og i ny setning etter punktum. • Teksten kan ha markering av direkte tale med replikkstrek eller kolon og anførselstegn (i tekster hvor dette er relevant). • Teksten viser for det meste funksjonell bruk av tempus. Enkelte feil kan forekomme i avanserte setninger. • Teksten viser korrekt samsvarsbøying.	• Teksten viser riktig skrivemåte for de fleste ord. Enkelte og-/å-feil kan forekomme. • Teksten viser stort sett riktig bruk av store skilletegn. Teksten har komma ved oppramsing og mellom de fleste helsetninger som bindes sammen med setningsforbindere. Teksten har stor bokstav i egennavn og i ny setning etter punktum. ----> ----> ---->	• Teksten viser riktig skrivemåte for de fleste ord. • Teksten viser riktig bruk av store skilletegn. Teksten viser stort sett korrekt bruk av komma, men feil i mer komplekse setningsstrukturer kan forekomme (f.eks. etter en som-setning). Teksten har stor bokstav i egennavn og i ny setning etter punktum. • Teksten viser riktig tegnsetting ved direkte tale. • Teksten viser funksjonell bruk av tempus. ---->

----> = samme som forrige nivå

Oppgave 1: Hjemstedet

Hva er spesielt med hjemstedet ditt? En familie med barn på din alder skal flytte dit. De har aldri vært der før, og de vil gjerne lese om stedet på forhånd. Skriv en tekst der du beskriver hjemstedet ditt for en familie som skal flytte dit.

Oppgave 2: Drømmehuset

Du har vunnet en konkurranse der premien er et hus. Huset blir bygget akkurat slik du vil ha det. Før det kan bygges, skal en arkitekt tegne en plan for hvordan huset skal se ut innvendig og utvendig. Skriv en tekst der du beskriver drømmehuset ditt slik at en arkitekt kan tegne det.

Oppgave 3: Kroppsøving

Kroppsøvingslæreren er syk og skal være borte noen uker. Vikaren som blir satt inn, har ikke kroppsøving til vanlig og kan lite om hva dere gjør i kroppsøvingstimene. Du har en aktivitet som du synes er morsom.

Skriv en tekst der du beskriver denne aktiviteten for vikaren, slik at han kan lære seg reglene før neste kroppsøvingstime.

Oppgave 4: Superkrefter

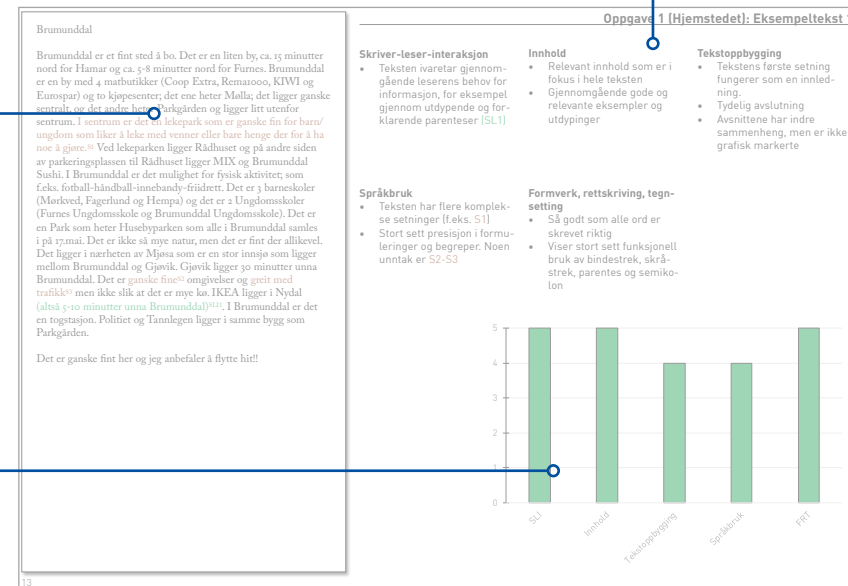
Du kan velge deg en superkraft. Skriv en tekst der du forestiller deg hvordan superkraften virker og hva du ville brukt den til. Teksten skal være underholdende for klassen å lese.

Oppgave 5: Sykkelhjelmer

En hjelm kan bidra til å minske skade ved sykkelulykker. Likevel bruker bare litt over halvparten av de voksne hjelmer når de sykler. Skriv en tekst der du overbeviser voksne syklister om at de må bruke sykkelhjelmer. Teksten din skal trykkes i et hefte om sikkerhet i trafikken som skal deles ut til alle foreldre på skolen.

Elevtekstekst eksempel

Tekstens resultat på utvalgsprøven i skrivning. Les elevteksten som et eksempel på de aktuelle mestringsnivåene. Se også kommentarene som gir informasjon ut over det som står i mestringsnivåbeskrivelsene.

Kommentarer som utfyller mestringsnivåbeskrivelsene

Oppgave 6: Hjelpe andre

Du kom for sent til en prøve fordi du måtte hjelpe en gutt som hadde veltet på sykkel og skadet seg. Læreren din mener at man må være presis til prøver og vil gi deg anmerkning. Skriv en tekst der du prøver å overbevise læreren din om at du ikke skal ha anmerkning.

Oppgave 7: Dyrepoliti

I Norge blir det nå gjort forsøk på å ha et dyrepoliti, som skal gripe inn når noen skader eller ikke tar godt nok vare på dyr. Dette skal prøves ut i noen år, og så skal det bestemmes om Norge skal ha et dyrepoliti i fremtiden. Skriv en tekst til statsministeren der du prøver å overbevise henne om at dyrepolitiet skal få fortsette.

Brumunddal

Brumunddal er et fint sted å bo. Det er en liten by, ca. 15 minutter nord for Hamar og ca. 5-8 minutter nord for Furnes. Brumunddal er en by med 4 matbutikker (Coop Extra, Rema1000, KIWI og Eurospar) og to kjøpesenter; det ene heter Mølla; det ligger ganske sentralt, og det andre heter Parkgården og ligger litt utenfor sentrum. I sentrum er det en lekepark som er ganske fin for barn/ ungdom som liker å leke med venner eller bare henge der for å ha noe å gjøre.^{S1} Ved lekeparksen ligger Rådhuset og på andre siden av parkeringsplassen til Rådhuset ligger MIX og Brumunddal Sushi. I Brumunddal er det mulighet for fysisk aktivitet; som f.eks. fotball-håndball-innebandy-friidrett. Det er 3 barneskoler (Mørkved, Fagerlund og Hempa) og det er 2 Ungdomsskoler (Furnes Ungdomsskole og Brumunddal Ungdomsskole). Det er en Park som heter Husebyparken som alle i Brumunddal samles i på 17.mai. Det er ikke så mye natur, men det er fint der allikevel. Det ligger i nærheten av Mjøsa som er en stor innsjø som ligger mellom Brumunddal og Gjøvik. Gjøvik ligger 30 minutter unna Brumunddal. Det er ganske fine^{S2} omgivelser og greit med trafikk^{S3} men ikke slik at det er mye kø. IKEA ligger i Nydal (altså 5-10 minutter unna Brumunddal)^{SL1}. I Brumunddal er det en togstasjon. Politiet og Tannlegen ligger i samme bygg som Parkgården.

Det er ganske fint her og jeg anbefaler å flytte hit!!

Skriver-leser-interaksjon

- Teksten ivaretar gjennomgående leserens behov for informasjon, for eksempel gjennom utdypende og forklarende parenteser (SL1)

Innhold

- Relevant innhold som er i fokus i hele teksten
- Gjennomgående gode og relevante eksempler og utdypinger

Tekstoppbygging

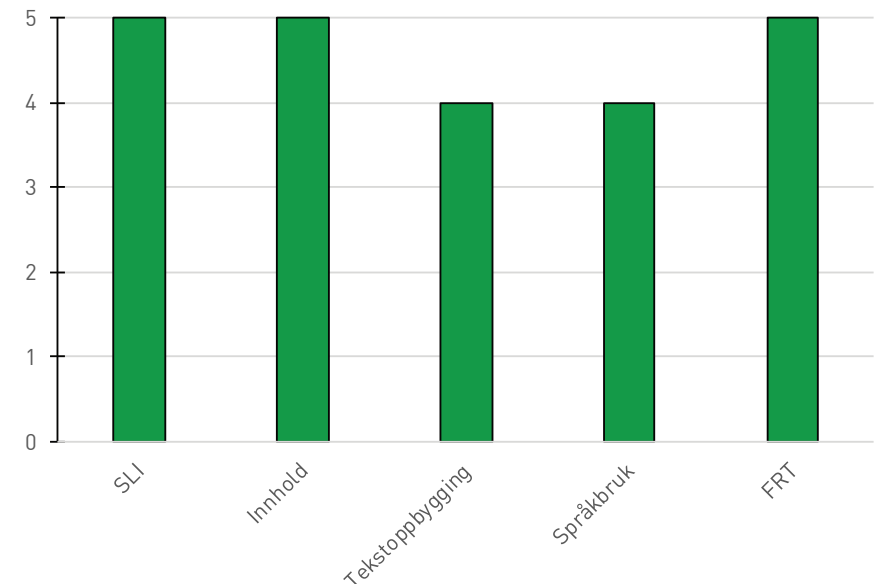
- Tekstens første setning fungerer som en innledning
- Tydelig avslutning
- Avsnittene har indre sammenheng, men er ikke grafisk markerte

Språkbruk

- Teksten har flere komplekse setninger (f.eks. S1)
- Stort sett presisjon i formuleringer og begreper. Noen unntak er S2-S3

Formverk, rettskriving, tegnssetting

- Så godt som alle ord er skrevet riktig
- Viser stort sett funksjonell bruk av bindestrek, skråstrek, parentes og semikolon

Oppgave 1 (Hjemstedet): Eksempeltekst 2

Eg bur i håltvik.
Eg fiska mase.
Eg går på ein go skulle.
Eg ser mase bila som er fine¹.
Brenes havna er god^{S1}.
Pappa joba mase og mamma.
Skullen eg går på heite Ura.

Skriver-leser-interaksjon

- Hensikten med teksten kommer ikke fram uten at man har kjennskap til oppgaveformuleringen

Innhold

- Noen deler av teksten er relevante for oppgaven
- Teksten har flere innholdsmomenter, men bare ett av dem har en enkel utdyping (I1)

Tekstoppbygging

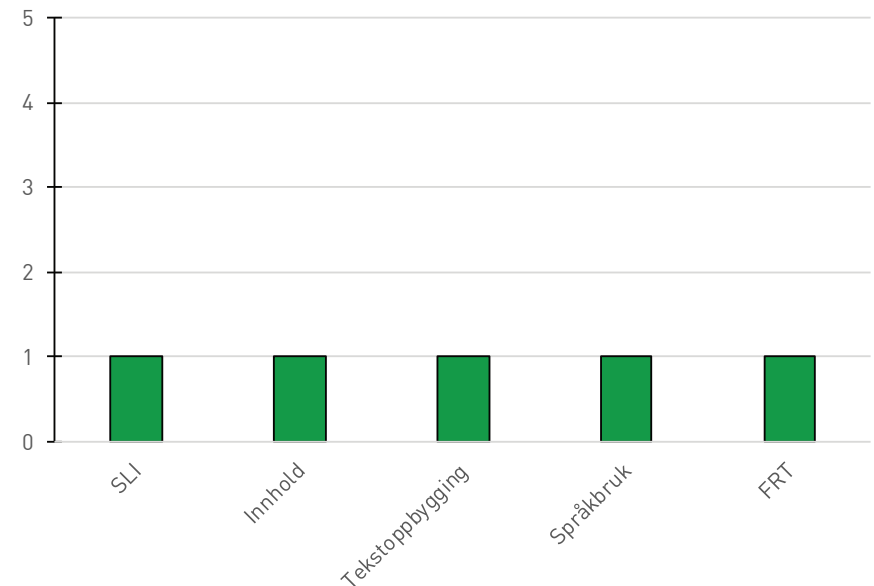
- Teksten består av enkeltstående utsagn som ikke er tematisk grupperte
- Teksten har én setningsforbinder: og

Språkbruk

- Alle setningene begynner med subjekt, og fire av setningene begynner med *Eg*
- Ord og formuleringer er lite presise (f.eks. S1)

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Mange ord er skrevet feil
- Av tegnsetting finnes punktum etter helsetninger

Oppgave 2 (Drømmehuset): Eksempeltekst 1

Drømme huset^{FRT1} mitt

Til arkitekten:

Huset skal ha fire etasjer, men bare tre skal være synlige.^{SLI1}

Foan skal det være enkel med plen på begge sider av en liten vei av heller. Så kommer døra, døra går inn til en garderobe. På høyre side av døra er det et skap, ved siden av skapet skale være en hylle med plass til Howerboardene mine. Så er det en dør inn til stua, på venstre side er en heis som går ned til kjellern hvor det er fotballbane, opp til 2. eta. hvor det er 19 soverom, 3 bad og 5 tv stuer og opp til 3. eta, hvor det er to kino saler^{FRT2} og 18 goderikiosker. Men tilbake til stua^{SLI2}. Du forsetter videre bortover, på venstre side er det et festrom og høyre side er det en dobbeldekker sofa og en 100 tommers tv. Noen skritt videre er det et giga kjøkken^{S1} på venstre side og på høyre side er mange pc-er. Videre bortover^{S2} er det en verandadør ut til en strand hvor det er en strandbar, 5 meter høyt stupebrett, solsenger og sist men ikke mist et STORT svømmebasseng.

Hilsen konkurransevinner!

Skriver-leser-interaksjon

- Gjennom overskrift, mellomoverskrift og avslutningshilsen kommer det fram hvem som skriver til hvem, og hvorfor
- Stedvis uklart hva skriveren mener, f.eks. i setningen ^{SLI1}
- Skilting forekommer (^{SLI2})

Språkbruk

- Teksten har flere lange og oppramsende setninger, med stort sett riktig syntaks
- Ikke alle formuleringer er like presise (f.eks. ^{S1-S2})

Innhold

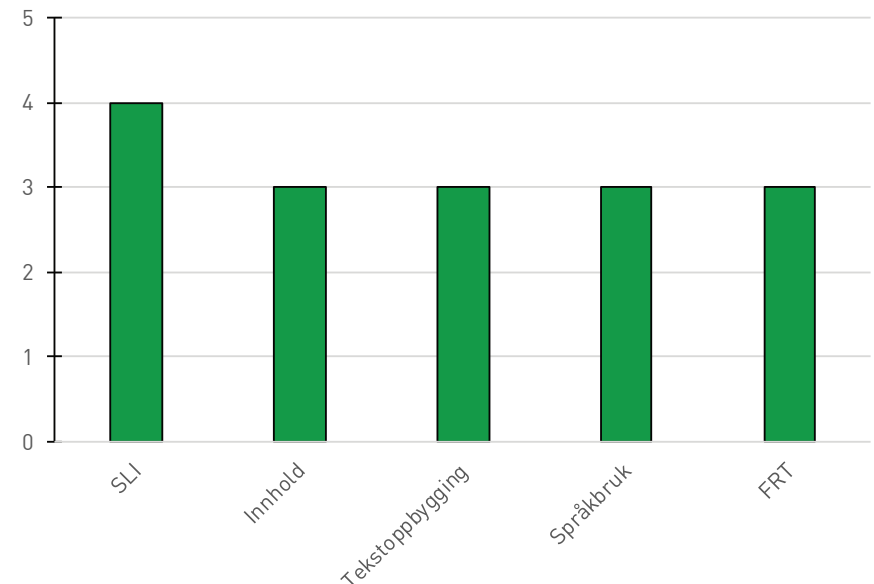
- Relevant innhold som er i fokus i hele teksten
- Lite utdypet innhold

Tekstoppbygging

- Teksten er bygd opp som en guidet tur gjennom drømmehuset
- Avsnittene består av enkelstående utsagn, men innholdselementene bindes likevel sammen gjennom beskrivelser av hvordan ulike rom og gjenstander er plassert i forhold til hverandre

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Teksten har riktig skrive-måte for de fleste ord, men den har en del særskrivingsfeil (f.eks. ^{FRT1-FRT2})
- Komma ved oppramsing og riktig bruk av kolon og bindestrek

Mitt drømme hus

jeg vil at mitt hus skal være på et plan. Huset skal være på 150 m², huset skal farge skal være hvit, og laget av tre. Jeg vil at huset skal være hjemme koselig for alle med 3 bad og 2 gjeste rom. Rommene skal være rolige og koselige og komme in i. mitt sove rom skal ha en stor seng som er mjuk og deilig, med en liten garderobe. Jeg vil ha et lite til medium spill rom med 56 tomers tv på veg-gen og et par spillkonsoller under tv-en. Skal ha en god stasjonær datamaskin med led-lys installert inni tårnet. Stua skal ha en peis, en stor grå sofa og mange vinduer for å se på alle ting som skjer utenfor. Huset skal ha god utsikt over Mjøsa eller havet. Kjøkkenet skal ha en øy og kombinert fryser og kjøle skap. Taket på huset skal ha et flatt tak med 2 solcelle panel^{S1} på taket hvis strømmen går så har jeg litt ekstra strøm hvis noe skjer. Jeg vil ha en normal garasje med plass til 2 biler, bjelkene skal synes for da kan jeg sette ting oppå der som ekstra planker eller brukte materialer. Når det gjelder sikkert så jeg at huset skal ha et genialt sikkerhets system^{S2}. Jeg vil ikke ha nøkkel lås men et system som skanner øyet ditt. Terrassen skal ha et over bygg som ser normalt ut men har mange kule funksjoner "drivhusevekten"^{S3} om vinteren og kaldt om sommeren hvis det blir over 20 grader ute. Terrassen skal ha en gjennomsliktig dør. Dette er det jeg drømmer om fordi jeg trenger ikke så mye hvis jeg alltid har gode venner og snakke og være med. SLI

Skriver-leser-interaksjon

- Det er mulig å forstå at teksten er en beskrivelse av et drømmehus uten å kjenne til oppgaven
- Teksten antyder en relevant relasjon mellom skriver og leser gjennom stort sett nøytrale beskrivelser og forklaringer, men avslutningen (SLI1) er et brudd med dette

Språkbruk

- Setningene begynner stort sett på samme måte (med subjektet), men teksten har mange komplekse setninger
- Stort sett presisjon i formuleringer og begreper. Også noen avanserte begreper brukes korrekt (f. eks. S1-S3)

Innhold

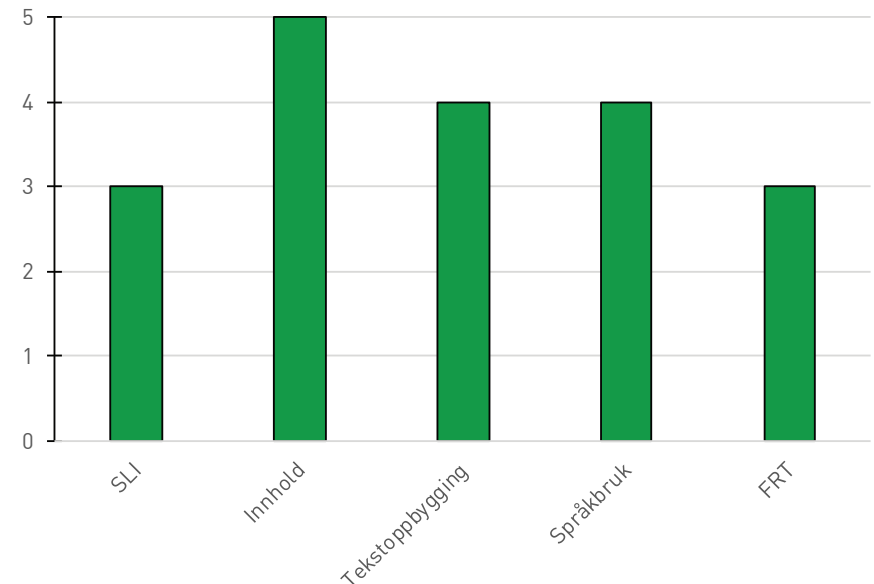
- Teksten inneholder flere gode og relevante utdypinger og begrunnelser, f.eks. hvorfor bjelkene i taket på garasjen skal vises og hvorfor det skal være solcellepanel på taket
- Avslutningen er med på å utvikle emnet gjennom å uttrykke motstand mot materialisme

Formverk, rettskriving, tegning

- Teksten har riktig skrivemåte for de fleste ord, men den har en del særskrivingsfeil
- Komma ved oppramsing og mellom enkelte helsetninger som ikke er bundet sammen med setningsforbindere

Tekstoppbygging

- Teksten har en avslutning som peker tilbake på overskriften (ordet «drømme») og det nøkterne innholdet i hoveddelen
- Forklaringer presenteres som oftest i en funksjonell rekkefølge (huset som helhet presenteres før enkeltrom)

Oppgave 3 (Kroppssøving): Eksempeltekst 1

Fotball

Fotball er et lag spill.

Man trenger en ball, en dommer, og noen folk.

Reglene er at man ikke for lov til og dytte eller sparke noen på beina nor man har ballen, eller **gjøre noe stykt**.^{S1} Men det er lov til og **prese**.^{SL1} Hvis noen av laga har skort mål starter man på mitten. Nor man står på mitten **spiller en fyr ballen til en fyr**^{S2} og sa er de igang. Man må også ha to mål for og spille fotball. Man bør ha en keper på vert lag.

Fotball dreier seg å sparke en ball.^{I1} **Til sistt**^{T1} er det lurt og strekeut.

Skriver-leser-interaksjon

- Mulig å forstå at teksten er en beskrivende tekst om fotball
- Begreper er lite forklart (f.eks. **SLI1**)

Innhold

- Teksten har et relevant innhold
- Det mangler utdypinger, eksempler og begrunnelser (f.eks. **I1**)

Tekstoppbygging

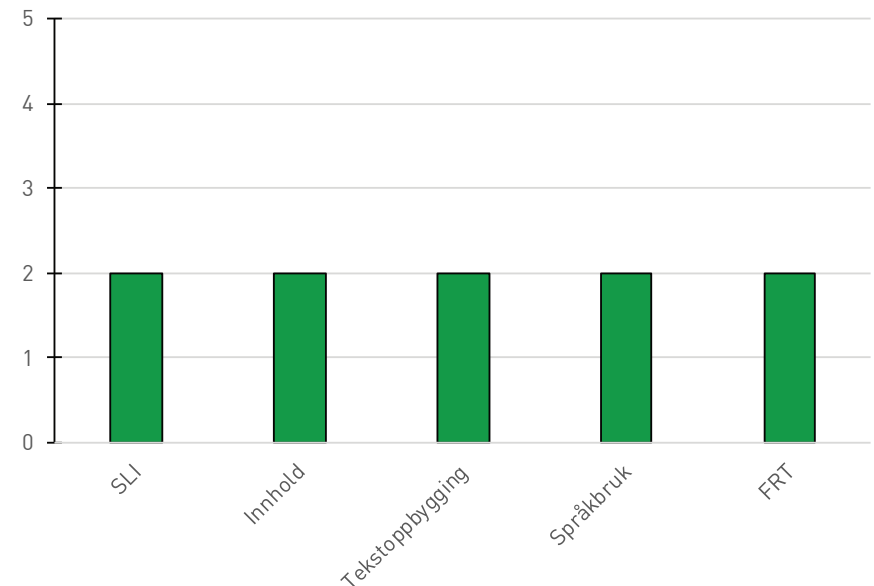
- Teksten har antydning til avslutning (**T1**)
- Innholdselementer er stilt opp assosiativt

Språkbruk

- Noe variasjon i forfeltet (innledende subjekt, adverbial, ledd-setning), men enkle setninger
- En del upresise formuleringer (f.eks. **S1-S2**)

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Mange ord er skrevet feil
- Komma ved oppramsing og i ett tilfelle foran eller

Bandy

Utstyr til Bandyen^{SLI1} Bandy køller, Bandy bal, vester og mål. Dette er ting du må ha til aktiviteter. Du må fortele tydelig til elevene når du forteler reglene. **Reglene er** ^{SLI2} Du kan ikke ha kølla over knerne. DE må ha minst 2 pasninger før de kan skåre. Det er ikke lov å dytte eller bruke kølla for å skade spilleren. Du må droppe ballen i midten av banen.

Posisjoner

^{SLI3}

Det må være 2 **bekker**^{S1}, Det må være 2 **vinger**^{S2} og 1 **senter**^{S3}. Det må være 5 **spiller på hver lag**^{FRT1} om gangen og 5 innbyttere på hver lag. Det er ikke kipere. Du må ha fløyte. Hvis de lager mål må du blåse i fløyta og når de skall bytte.

Andre ting

^{SLI4}

Hvis de bryter en regel må du gi en straff og **det er å gi dem 2 minutter utvisning**.^{I1} De må ha med vann med seg. Det må være 10 spillere på hvert lag. Du må huske å dele jevne lag. **Hvis de ikke hører og blåser i det du sier til dem må du gi dem en annmerkning**.^{SLI5}

Skriver-leser-interaksjon

- Forklaringene er tilpasset mottakeren (SLI5)
- Teksten har mellomoverskrifter som fungerer som skilting (SLI1-SLI4), selv om den siste ikke er presis

Innhold

- Relevant innhold som er i fokus i hele teksten.
- Teksten har noen relevante utdypinger (f.eks. I1)

Tekstoppbygging

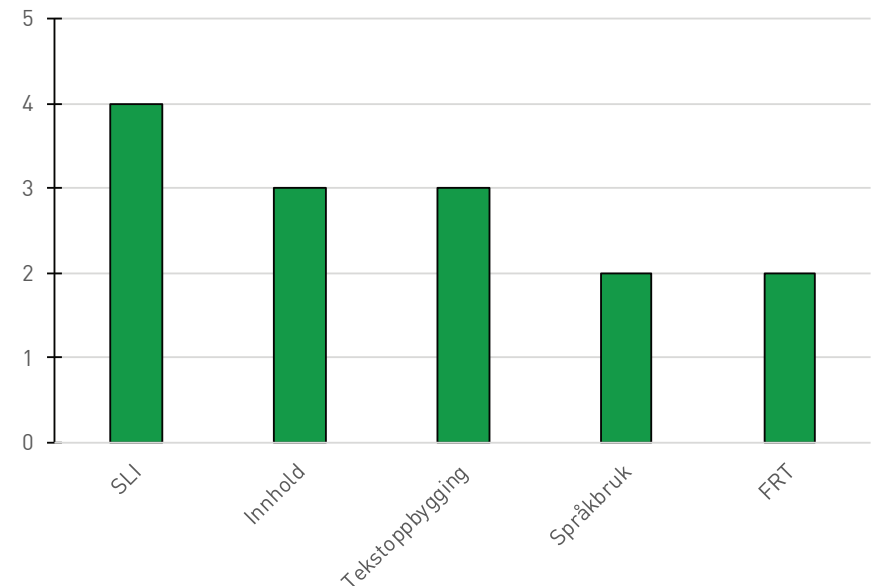
- Avsnittene er stort sett tematisk grupperte, og har noen ganger korrekt grafisk markering
- Svært få setningsforbindere, kun *og* og *eller*

Språkbruk

- Setningene begynner stort sett på samme måte
- Stort sett enkel setningsstruktur
- Det forekommer presise bandybegreper (f.eks. S1-S3)

Formverk, rettskriving, tegnssetting

- Stort sett riktig bruk av punktum
- Komma ved oppramsing
- Ikke alltid riktig samsvarsbøying (FRT1)

Oppgave 4 (Superkrefter): Eksempeltekst 1

Hei, jeg heter Bob. Jeg er neste generasjon av menneskeheten. Det høres vel ganske umulig ut, men jeg spøker ikke. Dette fant jeg ut da jeg var 6 år gammel. Siden jeg er neste generasjon er en smule mer intlegant enn alle andre her i verden. **Ikke får å skryte men da jeg var nyfødt og lå oppa min mors mage for første gang kunne jeg snakke flytende norsk, engelsk og japansk. Selfølgelig sa jeg ikke noe fordi det har vel virket rart om man hørte en liten baby si sine første ord på fødestua.^{T1}** Men men, nå skal jeg fortelle litt om meg og mine hvordan jeg fant ut at jeg var et menneske fra neste generasjon og mine superkrefter.

Jeg var på første skoledag i første klasse. **Gresset var grønt med litt fuktighet i seg, jeg så opp og ble blendet av solen som skjøt seg gjennom de runde brillene mine.^{SL1}** Selv om jeg er intlegant betyr det ikke at synet mitt eller andre ting ved meg er perfekt... uansett visste at jeg måtte finne en venn i dag, hvis ikke ville jeg sitte i sandkassa og kjede meg så mye at jeg kom til og spise den våte ekle sanden som katter hadde som avføringsplass. Jeg så på de andre ungene i skolegården, deretter på faren min som konstant sjekket klokka si for han er nemlig mer glad i jobben sin enn det han er i meg. Jeg sa til han at jeg kom til å klare meg så jeg ba han gå tilbake på den ikke særlig godt betalte jobben sin som ingen bryr seg om. Han dro og jeg sto alene. Dette måtte jeg gjøre noe med, tenkte jeg. Jeg ville ikke bli kåret som den freaken som ingen ville være med allerede første dag. Jeg så ned på skoene mine, ja da alltid godt knytt, jeg så opp igjen og ei ivrig jente sto rett foran meg og sa hei fort og ganske høyt. Jeg skvatt til og før jeg visste orde av det var jeg høyt oppe i lufta og jenta så seg rundt og var veldig forvirret. **Jeg ropte "HER ER JEG!" og hun så opp og ropte tilbake "HVOR, JEG KAN IKKE SE DEG!" det var da jeg skjønte det...^{FRT1}** jeg var hadde superkrefter! Altså jeg har jo alltid visst at jeg ikke var som de andre, men var det mulig at... Nei det kunne det ikke være... eller... jo,^{FRT2} kanskje. Jeg hadde blitt usynlig, og det faktumet at jeg var i luften var vel heller ikke helt normalt. Da jeg hadde roet meg ned og glidd sakte ned til **den tørre, trygge asfalten^{SL2}** igjen og blitt synlig sa jeg til den forvirrete jenta, som by the way heter Silje: "kan du holde på en hemmelighet?" "ja", svarte hun. "Jeg tror kanskje er har superkrefter", hvisket jeg. "HVA?", ropte hun og jeg skyntet meg og holdt for munnen hennes. "Hysjijijij" hvisket jeg. "dette må du ikke fortelle til noen", sa jeg. Etter skoledagen var ferdig som bare var sååååå kjedelig, **jeg kunne jo alt de sa^{FRT3}**, gikk vi hjem til mitt hus og prøvde og utforske superkreftene mine. Det vi fant ut var at jeg kunne fly, bli usynlig, og at jeg kunne løfte ting bare ved å se på det. Og hvem vet, kanskje jeg har flere også. Vi øvde å øvde på dette og etter 4, 5 år var jeg og Silje klare til å bruke de til noe fornuftig. Silje var min assistent og vi hadde kule supermann kostymer som vi hadde sydd selv. Det vi skulle gjøre var å redde verden fra uenigheter og krig osv... vi hadde jobbet med dette lenge, så etter skolen denne dagen skulle vi på et eventyr og vi hadde ikke planer om og dra hjem før midnatt, eller kokka åtte for det er inni tiden min. mamma er ganske streng på det. Vi fløy rundt, **eller jeg fløy og Silje satt på ryggen min^{S1}** og vi reddet verden fra skurker og andre farlige ting. Dette ble vår jobb og nå som jeg er 87 år gammel og har fått meg en herlig kone som jeg har kjent siden første klasse, SiljeS2 har vi sluttet med reddingen og alt det. Men vår barn Kim og Donald er på farta vær ettermiddag.

Skriver-leser-interaksjon

- Troverdig fiksjonsverden med deltakere, omstendigheter og atmosfære (f.eks. **SL1** og **SLI2**)

Innhold

- Teksten er gjennomgående godt utdypet
- Viser utvikling av karakterer og hendelser, og disse aspektene henger godt sammen

Tekstoppbygging

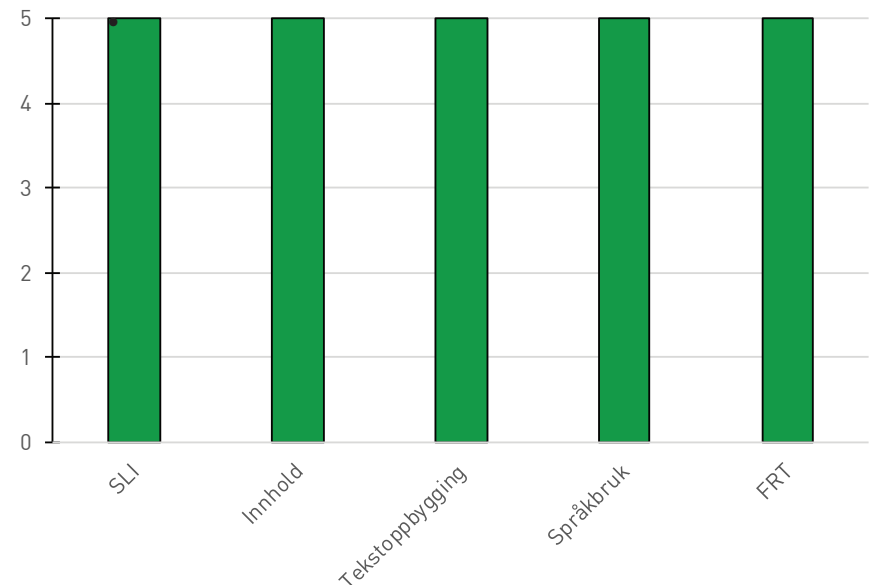
- Bruker tilbakeblikk som struktureringsprinsipp (f.eks. **T1**)
- Kun ett grafisk markert avsnitt

Språkbruk

- Mange komplekse setninger, f.eks. setninger med innskudd (**S1-S2**)
- Bruker ironi (superhelt som har en mor med strenge innetider)

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Nesten gjennomgående korrekt tegnsetting ved direkte tale
- Noen steder avansert bruk av komma, f.eks. ved utropsord (**FRT2**) og innskudd (**FRT3**)
- Funksjonell bruk av tempus (f.eks. **FRT1**)

SUPERKRAFT

Da jeg var liten ble jeg forgiftet av en mann som ga meg Superkrefter^{T1} men han var ganske ond

Men etter han ga meg super krefter slo jeg ham med kreftene mine^{S1} den kraften han ga meg var muskler laget av gull jeg var lagd av gull så derfor kalte jeg meg for Goldman^{I1} men så tok han familien min og ga dem gullkropper som de ikke ville ha.^{S2} Men jeg og familien min så noen som rana en bank så gikk vi å tok dem^{S3} når vi hadde slått dem, Siden de hadde stjålet mange sekker med masse penger i men når vi hadde tatt dem så ringte vi politiet. Men så kom politiet og tok dem i fengsel for de hadde vært ettersøkt i 18 år de måtte være i fengsel resten av livet, Så dro vi hjem og spiste pizza men gullfargen hadde gått vekk når vi kom hjem så lagde vi nye gulldrakter. Men så kom noen som prøvde å rane huset vårt da måtte vi ta dem så ringte vi politiet igjen så måtte de sitte i fengsel som de andre måtte men de måtte også sitte i fengsel resten av livet sitt^{FRT1}, Det likte de ikke.

Skriver-leser-interaksjon

- Teksten iscenesetter en lite sammenhengende og lite troverdig fiksjonsverden, der deltakere og omstendigheter i liten grad blir forklart

Språkbruk

- Mange setninger starter på samme måte
- Teksten har eksempler på setninger med underordning (f.eks. S2)
- En del upresise formuleringer (f.eks. S1 og S3)

Innhold

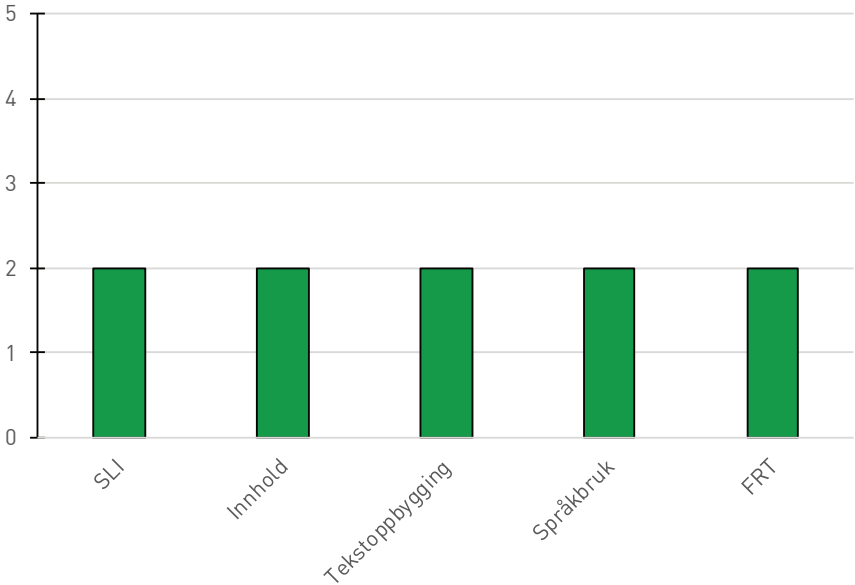
- Teksten er lite utdypet, men enkelte forklaringer finnes (f.eks. I1)
- Teksten er handlingsdrevet, men viser tendenser til utvikling (når gullfargen forsvinner fra kroppene). Dette er derimot ikke utdypet eller forklart

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Teksten har riktig skrive-måte for de fleste ord
- Noen punktum etter helsetninger, ellers lite tegnsetting
- Teksten viser stor sett riktig samsvarsbøying, et unntak er FRT1

Tekstopbygging

- Teksten viser forsøk på innledning gjennom et tilbakeblikk (T1)
- Setningsforbinderen *men* overforbrukes og er ikke alltid brukt funksjonelt

Til de voksne:

Sykkelhjelme er lagd f r å ikke få skade i hode/hjernen^{FRT1}. Det er en viktig ting å huske å bruke sykkelhjelme for din sikkerhet, om du tenker at det er teit å bruke det så tar du grundig feil! Noen tenker sånn, men det er viktig å bruke sykkelhjelme! Jeg (som barn) tenker også at det er viktig å bruke sykkelhjelme, jeg bruker sykkelhjelme. Tenk om du sykler med dattera/sønnen din og DU bruker ikke hjelme^{S1}, men dattera/sønnen din går det og du mister balansen, du fikk eks. en hodeskade og måtte ligge på sykehuset i mange dager fordi du hadde skada deg veldig, tenk hvordan barnet ditt hadde følt deg da.

Hva tenker du var smart å bruke da i den sitasjonen?^{SLI1}

Jeg mener det hadde vert veldig smart å g re som barnet ditt. Min mening er at alle barn og voksne skal bruke hjelme.

Skader du kan få uten hjelme:

- ✓ Hodeskade
- ✓ Lammelse
- ✓ Død
- ✓ Hjernerystelse

Alle voksne skal være forbildet til barn, det må du være med sykkelhjelme også.^{S2}

Burde det være PÅBUD med sykkelhjelme?^{SLI2}

Ikke tenk at sykkelhjelmen ødelegger sveisen eller at det er flaut å bruke den for det er det ikke. Noen ganger så kan det være at du mister hjelmen på bakken og hjelmen blir  delakt, da bør du kåpe ny fordi det er veldig viktig å kåpe ny!!!

Tenk deg om f r du tar deg en sykkelstur, alle burde bruke sykkelhjelme

Skriver-leser-interaksjon

- Overskriften er lite informativ, men angir hvem teksten er rettet mot
- Leseren involveres gjennom f.eks. direkte spørsmål (SLI1)
- Det er noe uklart hvem spørsmålet er rettet mot (SLI2)

Språkbruk

- Viser variasjon og kompleks setningsstruktur
- Brister i syntaks (f.eks. S1)
- Det forekommer upresise formuleringer (f.eks. S2)

Innhold

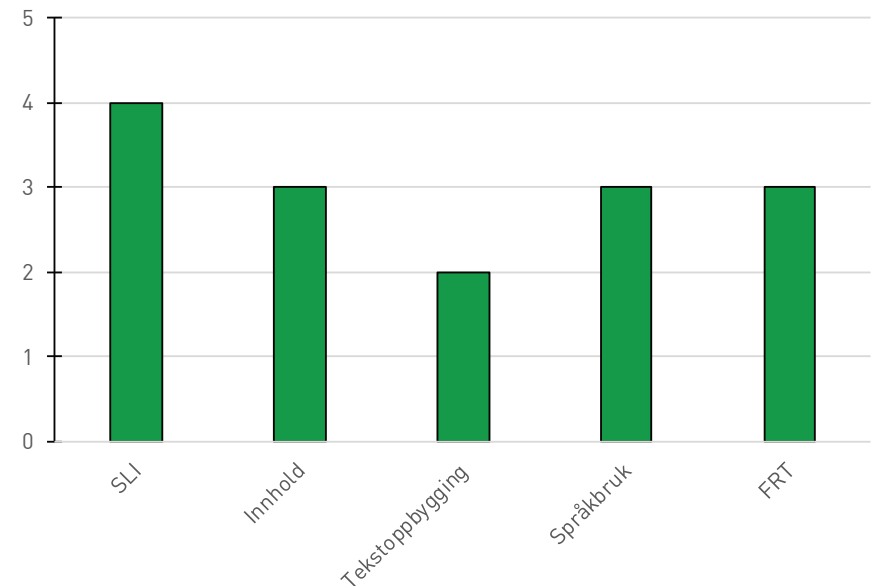
- Relevant tese og relevante argumenter
- Utdypede innholdsmomenter, f.eks. hvilke skader man kan få
- Noen innholdsmomenter er lite utdypede, f.eks. det at man må kåpe ny hjelme om man mister den på bakken

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Mange ord er riktig skrevet, også sammensatte ord
- Har flere steder komma mellom helsetninger uten setningsforbindere
- Riktig bruk av skråstrek, parentes og kolon
- Ett tilfelle av feil s varsb ying (FRT1)

Tekstoppbygging

- Har avsluttende appell, men mangler eksplisitt innledning
- Viser forsøk på struktur gjennom mellomoverskrift og punktliste, men avsnittene er stilt opp uten tydelig logisk rekkefølge
- Noen avsnitt består av enkeltstående utsagn

Sykkelhjelmer

Og overbevise voksne om ting er ikke lett.

En argumenterende tekst kan overbevise voksne til å bruke sykkelhjelmer.

Og ikke bruke hjelmer kan bli store konsekvenser, som f.eks. hodeskader. Det er derfor alle må bruke hjelmer. Noen voksne **gidder**^{S1} ikke å bruke sykkelhjelmer, eller vil tøffe seg og synes det er **teit**^{S2} og bruke hjelmer. Noen voksne og barn har til og med blitt drept i ulykker. Det er **veldig**^{S3} dumt, fordi barna kanskje føler at voksne er forbilder.

Og så kan man få hukommelsestap og hjernerystelse, og det er veldig dumt.

For de som går på: skole, videregående eller hvis man studerer på universitetet og bor sammen med noen i leiligheter eller tomannsboliger. For da kan man enten bli helt **surrete i leiligheten**^{S4} eller tomannsboligen eller gjøre det kjempedårlig på skolen videregående eller når man studerer på universitetet.

Og da får man kanskje ikke jobb og det kan gå kjempedårlig. Men hvis man bruker hjelmer redder det ca. 70 %

Skriver-leser-interaksjon

- Det er uklart hvem som skriver teksten og hvem som er den tenkte mottakeren
- Det er uklart hva som er formålet med teksten

Innhold

- Emnet er tydelig i fokus i første del av teksten, men dette blir ikke like tydelig i andre del
- Teksten har enkelte utdyppinger, men disse er ikke alltid relevante

Tekstoppbygging

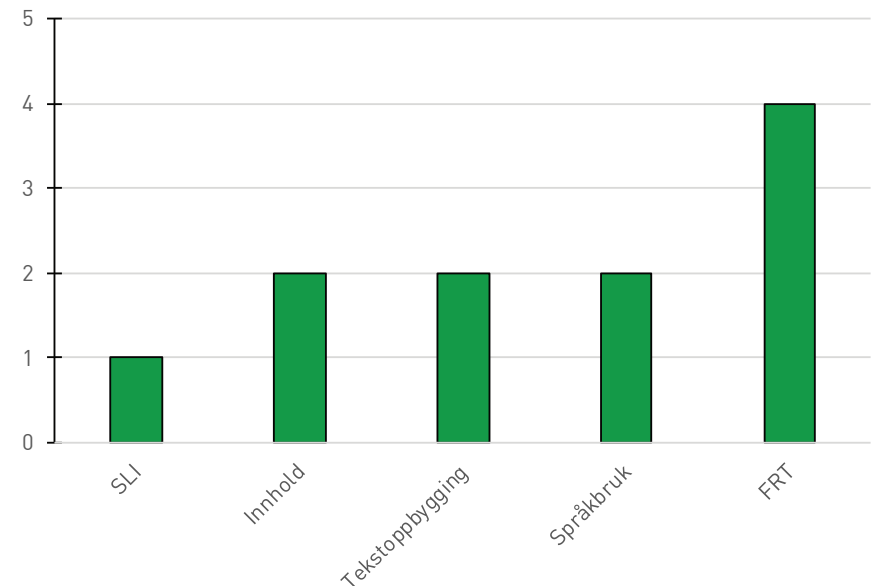
- Innledende metakommentarer kan leses som en innledning
- Uklart hvordan delen om voksne og barn som har dødd i ulykker henger sammen med delen som følger
- Setningsforbindere brukes som regel funksjonelt, men *eller* overforbrukes

Språkbruk

- Lite variasjon i ordbruk i siste del
- Til dels muntlig språk (S1-S3)
- Teksten inneholder noen avanserte ord, men flere begreper er upresise (S4)

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Riktig skrivemåte for de aller fleste ord, noen og-/å-feil
- Stort sett riktig bruk av store skille tegn og komma

Burde jeg få anmerkning?

Kjære lærer

Jeg syntes at jeg ikke bure få anmerkning fordi jeg kom for sent. Som jeg allerede har sagt måtte jeg hjelpe en liten gutt som lå og gråt for han hadde syklet av. Hva ville du gjort? Hvis du skulle gå til jobben og du så en gutt som gråt, hadde du bare gått forbi? Jeg håper ikke det.

En anmerkning er et bevis på at du har gjort noe galt, og i denne situasjonen har jeg egentlig gjort noe bra. Jeg vet at man ikke skal komme for sent til skolen, **men hva er viktigst?**^{S1} At jeg mister ti minutter av en prøve, eller at jeg hjelper en gutt som har veltet på sykkel sin? Dette er egentlig ganske lett å svare på. Selvfølgelig er det viktigere å hjelpe den stakkarslige gutten som ligger på bakken og gråter.

Han hadde skrubbsår over begge beina, og han silblødde. Jeg fikk vondt bare av å se på ham. Hva om dette tilfelle hadde vært veldig alvorlig, og jeg bare hadde gått forbi. Tenk om han hadde brekt ett ben, eller at han hadde fått en hjernerystelse? For det første så hadde han trengt hjelp, og hva hadde han tenkt hvis alle hadde gått forbi å ikke orket å stoppe? Han ville følt seg ensom, og han ville følt at ingen brydde seg om han. **Det er ingen god følelse.**^{S2a}

Du har jo barn. Hva ville du tenkt hvis datteren din kom hjem og fortalte at hun hadde syklet av, men at ingen ville stoppe å hjelpe henne? Du ville blitt sur, men også lei deg for ingen brydde seg om henne. Hvis du hadde sett et barn som lå på bakken og gråt, da ville du ha stoppet. Du ville ha hjulpet barnet opp på beina, og du ville ha spurt om det gikk bra. Sånn er veldig vanlig å gjøre når man ser personer som gråter. Kanskje du hadde kommet for sent til jobb, og du hadde fått masse kjeft av sjefen din. Selv om det hadde skjedd ville du hatt en god følelse inni deg, for du hadde hjulpet noen.

Hvis jeg hadde syklet av å lå på bakken og gråt. Hvis beina hadde vært dekket av blod, og noen hadde stoppet og hjulpet meg. Da ville jeg vært glad, jeg hadde følt at noen brydde seg om meg. At ingen bare gikk forbi. **Det er en god følelse.**^{S2b}

Man kan alltid tenke at man hadde gjort noe i en viss situasjon, men at man egentlig ikke hadde gjort det hvis det skjedde. Når det kommer til en annen persons helse bryr du deg nok uansett. Du vet at alle er likeverdige, og at alle fortjener å blitt tatt hånd om når man er skadet.

Noen ganger er det viktigere å sette andre foran seg selv. **Kanskje så kom jeg for sent til den prøva, og kanskje kommer du til å gi meg en anmerkning, men jeg vet at jeg har gjort noe riktig.**^{FRT1} Inni meg vet jeg at jeg hjalp den gutten opp på beina og hjem igjen. Det gjør meg veldig glad. Jeg vet at jeg er en person som hjelper andre, og ikke er egoistisk å bare bryr meg om meg selv.

Håper at dette gjør så du innser at jeg ikke burde få anmerkning. Takk på forhånd.

Skriver-leser-interaksjon

- Teksten forholder seg konsekvent til mottakerens perspektiv og vinkler temet fra denne personens ståsted
- Teksten inneholder ikke skilting, men fremstår ikke som et mangel i dette tilfellet

Språkbruk

- God variasjon i forfelt og variert setningsstruktur
- Avansert bruk av språklige virkemidler, som retoriske spørsmål (S1), og kontrast gjennom gjentakelse (S2a,b)

Innhold

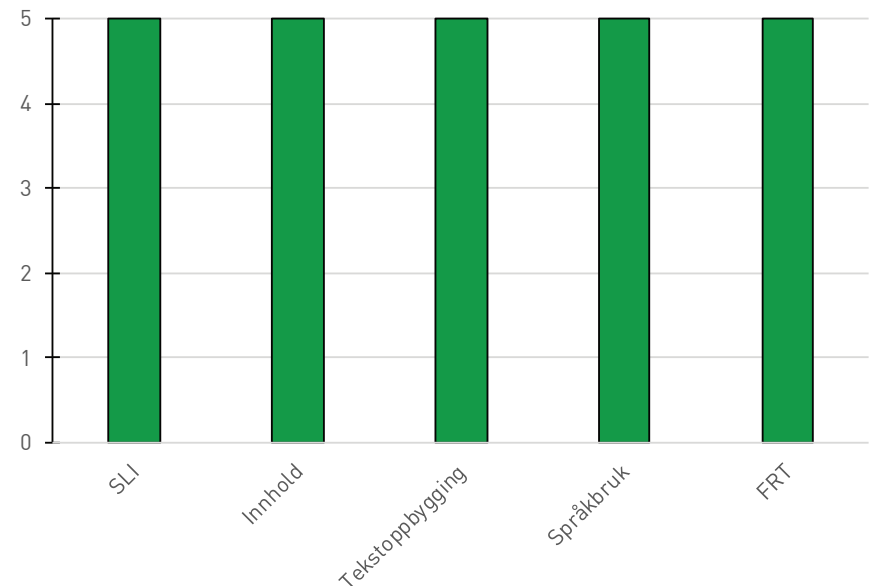
- Innholdet utvikles gjennom at det å hjelpe en skadet gutt også blir et generelt spørsmål om hvordan mennesker skal behandle hverandre

Tekstoppbygging

- Innledningen presenterer både tekstens tese og peker tilbake på den retoriske situasjonen som teksten har oppstått i
- Avsnittene har logisk indre struktur og er korrekt grafisk markerte

Formverk, rettskriving, tegnssetting

- De aller fleste ord er riktig skrevet, med unntak av enkelte og-/å-feil
- Teksten viser kontroll på avansert bruk av tempus (FRT1)

Unsyld^{T1} Jeg måtte hjelpe en gutt som falt på sykkel Jeg kune ikke bare gå forbi. Tenk vis det var deg hadde du likt vis noen kom å hjelp deg?^{SLI1} det var ingen andre. å det var en første kasing. Han kune vert skadet. Å det er vikti å hjelpe andre. han kunne vere redd. Han trenkte trøst.^{FRT1} Det var det rete. kansje nå som Jeg hJalp ham hJelper han kansje meg. Hadde ikke du gjort de same.^{SLI2} Det er vel lov å kome forsent en gang. Noen ganger er det viktiere å hjelpe. Å det var bare litt forsent Hva syntes du^{SLI3} hver så snill.^{T2}

Skriver-leser-interaksjon

- Teksten etablerer en gjennomgående relevant relasjon mellom skriver og leser, blant annet gjennom spørsmål som er rettet direkte mot leseren (SLI1-SLI3)
- Teksten inneholder ikke skilting, men fremstår ikke som et mangel i dette tilfellet

Språkbruk

- Noe variasjon i forfeltet, men deler av teksten har lite variert setningsstruktur
- Lite variasjon i ordvalg (f.eks. hjelpe, hjelp, hjelpes)

Innhold

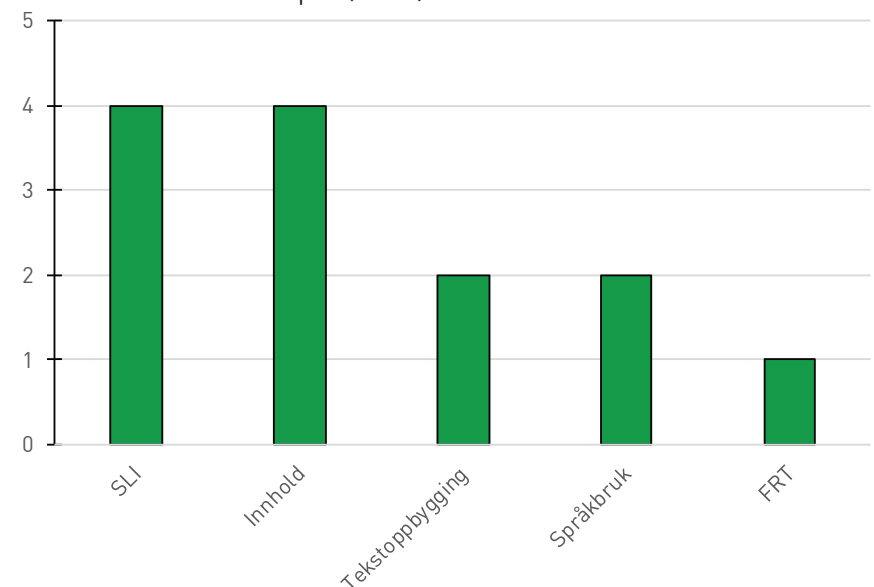
- Teksten inneholder mange relevante argumenter, men noen er lite utdypet

Tekstopbygging

- Teksten innledes på en relevant måte (T1) og har en avsluttende appell (T2)
- Innholdselementene er stort sett ikke tematisk grupperte
- Kun én setningsforbinder: å (og)

Formverk, rettskriving, tegning

- Viser flere steder fonologisk strategi: trenkte, vikti, vis (hvis), men noen ikke-lydrette ord skrives riktig
- Ikke alltid stor bokstav i ny setning
- Ikke alltid konsekvent i bruk av tempus (FRT1)

Dyre politie...

f.eks.^{FRT1} i kina^{FRT2} så spiser de huner og det er veldig trist og man vet aldri som de sier **Gjør mot andre det**^{S1a} Vi må behandle dyr som levende skapninger det er mange i verden som hater dyr og vil bli kvitt dem **du vil andre skal gjøre mot deg**.^{S1b}

Og det kan være folk som skader kjære dyrene sine og det er veldig dårlig å høre dyr er viktige for oss og vi må være snille mot dem ellers i etter hvert kommer vi til å bli slemme mot dem for ikke store grunner så vi ønsker at du kan hjelpe disse dyrene f.eks. i framtiden kan vi leve et godt liv med dyr.

Og vi burde takke dyr noen ganger de blir misforstått fordi noen ganger kan dyr hjelpe oss og det kan bli **tatt som en misforståelse**^{S2} og så får de straff det er dårlig fordi dyr er som oss de lever og er våre beste venner men **noen dyr kan verre slemme også men det må verre en grunn til det**.^{S3}

Jeg liker mange dyr men min favoritt er hund fordi den er så leken og gøy å leke med^{S4} og de er morsomme noen ganger og mange elsker dyr og det er bra men det er urettferdig at noen dyr blir skadet eller drept.

Skriver-leser-interaksjon

- Det fremstår som uklart hvem teksten henvender seg til og hvorfor teksten er skrevet

Innhold

- Teksten argumenterer delvis for nødvendigheten av å behandle dyr på en rettferdig måte, men argumenterer ikke for behovet for et dyrepoliti

Tekstoppbygging

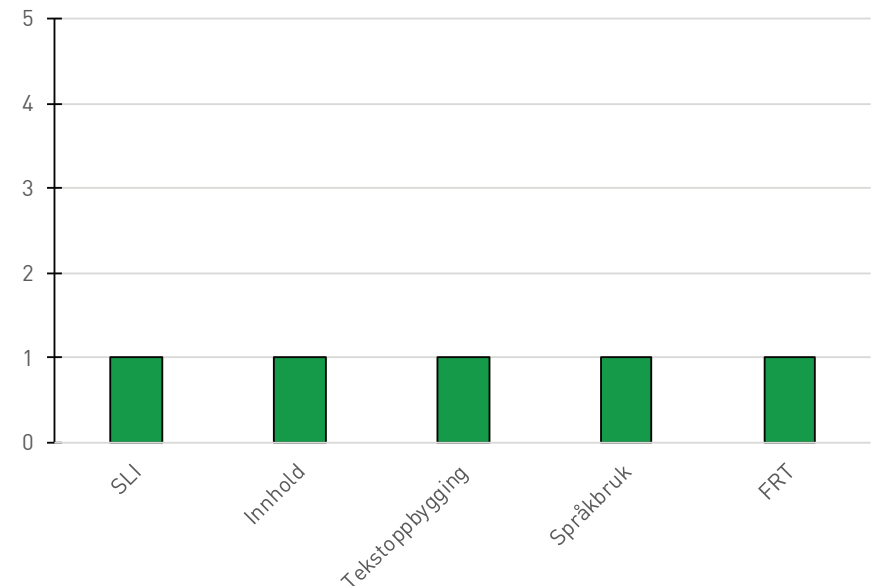
- De grafisk markerte tekst-delene er stilt opp uten logisk rekkefølge

Språkbruk

- Ordtak i begynnelsen av teksten blir uforståelig pga. forflyttede setningsledd (**S1a, b**)
- Teksten preges av upresise formuleringer (f.eks. **S2**) og muntlig språk (**S3**)
- Noen avanserte setninger (f.eks. **S4**)

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Teksten består av fire grafisk markerte deler, og det er ingen store skilletegn innenfor tekstdelene
- Teksten viser flere tilfeller av feil bruk av stor/liten bokstav (f.eks. **FRT1-FRT2**)

DYREPOLITI

Kjære statsminister

Jeg skal gå rett på sak^{SL1} for dette er et viktig tema som ikke må sløses bort. Jeg mener dyrepoliti bør fortsette i Norge. Kanskje ikke med egen ordning, men i det minste at det skal være en del av mattilsynet eller politiet. Det bør være eksperter innenfor dette temaet til å ta sakene så vi får færre tilfeller av at dyr har det vondt. Dette er viktig å gjennomføre fordi, dyr har rett til å leve et godt liv. Dyr skal bli behandlet med respekt, mat, daglig stell, daglig tur eller lufting med frisk luft, omsorg, kjærlighet, **rømnings sikkert område**^{S1} å oppholde seg i, dyret skal ikke være alene hjemme over lengere tid, eieren skal respektere båndtvang og lignende, dyret skal ikke mishandles på noen slags vis og det skal få det som trengs for den dyrearten det er. Vi mennesker er pattedyr og det er et slags dyr det å, vi har vel rett til å ha det bra. Da bør vel dyr få ha det bra også. Derfor mener jeg^{SL2} vi bør ha et slags dyrepoliti i Norge, nettopp for å **opprettholde dyrs rettigheter**.^{S2} Vi hører stadig vekk om at noen har mishandlet dyret sitt, og med dette systemet håper jeg at vi vil få slutt på dette med å mishandle dyr. Jeg vet det er et **tilnærmet likt system**^{S3} nå, men vi må være enda mer på vakt. Det er fortsatt alt for mange tilfeller av dyremishandling. Jeg vet at du er en statsminister som klarer å ta bra valg, det har du vist før og derfor stoler jeg på at du gjør det nå i dette tilfellet å.

Skriver-leser-interaksjon

- Teksten ivaretar en relevant relasjon med leseren gjennom hele teksten
- Skilting er brukt på en balansert og funksjonell måte (f.eks. **SL1** og **SL2**)

Språkbruk

- Noe variasjon i forfeltet
- Kompleks og variert setningstruktur
- Riktig bruk av avanserte begreper og formuleringer (f.eks. **S1-S3**)

Innhold

- Emnet er svært relevant for oppgaven
- Emnet er i fokus og utvikles i teksten, for eksempel når skriveren trekker inn perspektivet om at mennesker også er pattedyr

Formverk, rettskriving, tegnsetting

- Teksten viser riktig skrive-måte for de fleste ord
- Ikke alltid komma mellom helsetninger bundet sammen med setningsforbindere
- Ikke alltid stor bokstav i egennavn

Tekstopbygging

- Teksten er bygget opp på en formålstjenlig måte med tese, argumenter og konklusjon
- Setningsforbindere er brukt på en funksjonell måte
- Ikke grafisk markerte avsnitt

